

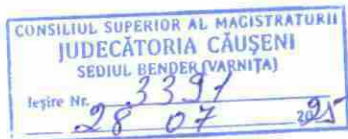
JUDECĂTORIA CĂUȘENI
sediul Bender (Varnița)

Republica Moldova, MD-6501, r-nul Anenii Noi,
satul Varnița, str.Tighina 66

Tel. +/373 265/ 92-6-97, e-mail: jbe@justice.md

www.instante.justice.md

Curtea Constituțională

mun. Chișinău, str. A. Lăpușeanu nr. 28
MD-2004
Republica Moldova

Judecătoria Căușeni, sediul Bender (Varnița), Judecător Aurelia PLEȘCA, remite spre examinare, sesizarea înaintată de avocatul Gheorghe POSTOLACHI în interesele inculpatului Andrei COCIORBA cu privire la verificarea constituționalității prevederilor art. 109 alin. (3³) Cod de procedură penală și anume sintagma „în alte locuri”, sub aspectul corespunderii cu prevederile dispozițiilor articolelor 4, 20; 21, 22 și 23 din Constituția Republicii Moldova și articolelor 6 și 7 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, pe cauza penală nr. 08-1-2713-14102014 (1-249/14) de învinuire a lui Andrei COCIORBA în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal.

Anexe:

1. sesizare cu privire la verificarea constituționalității prevederilor art. 109 alin. (3³) Cod de procedură penală și anume sintagma „în alte locuri”, sub aspectul corespunderii cu prevederile dispozițiilor articolelor 4, 20; 21, 22 și 23 din Constituția Republicii Moldova și articolelor 6 și 7 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, pe 6 file;
2. copia rechizitoriului în cauza penală de învinuire a lui Andrei COCIORBA în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, pe 5 file;
3. copia încheierii Judecătoriai Căușeni, sediul Bender (Varnița) din 18 iunie 2025, pe 3 file.

Judecătorul

Judecătoriai Căușeni, sediul Bender (Varnița)

Aurelia PLEȘCA

Executor: Cristina PASCARI

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
a
REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE
privind excepția de neconstituționalitate

prezentată conform prevederilor art.135 alin.(1) lit.a) și lit.g) din Constituție

I. **AUTORUL SESIZĂRII –**

- 1.** nume – Postolachi
- 2.** prenume- Gheorghe
- 3.** funcția - avocat
- 4.**
- 5.**
- 6.**

I. OBIECTUL SESIZĂRII

Prezenta sesizare are ca obiect exercitarea controlului constituționalității asupra prevederilor : al 3/3.. art 109 CPP Dacă deplasarea martorului la locurile menționate la alin. (3/2) este imposibilă, audierea acestuia poate avea loc **în alte locuri**, cu condiția respectării confidențialității declarațiilor. În special syntagma **... în alte locuri**, - invocând *omisiunea reglementării și solicităm verificarea compatibilității* normei contestate cu *dispozițiile art. 4,20, 21, 22, 23 din Constituție și art. 6, 7 al Convenție europene pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentate, reieșind din argumentele invocate de autor în sesizare.*

II. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

1. În Judecătoriai Caușeni Varița se examinează cauza penală privind învinuirea **lui Cociorva Andrei de comiterea infracțiunii prevăzute de art 264 al.3 CP al RM**

2. **Prin actul de învinuire**, este acuzat a-i incrimina lui:Cociorba Andrei Serghei că el, la 03.06.2014, în jurul orelor 07.30, conducând automobilul de model „Pcgout407” cu n/î AN BA 459, pe traseul R-2. în regiunea s. **Țîntăreni**, r-ul Anenii Noi, ignorând situația și condițiile rutiere, nu a adaptat viteza ce i-ar permite conducerea vehiculului în siguranță și nu s-a isprăvit cu conducerea acestuia, încălcând, astfel, regulile de securitate a circulației din Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 357 din 13 mai 2009 și anume: punctul 10 subpunctul 1) litera b) potrivit căruia persoana care conduce un vehicul trebuie: să posede cunoștințe și să execute cerințele prezentului Regulament, precum și să posede dexteritatea necesară de a conduce în siguranță vehiculul pe drum; punctul 45 potrivit căruia conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent scama de **următorii factori**:- a) starea psihofiziologică ce **influențează** atenția și reacția; b) **dexteritatea** în conducere care i-ar permite să prevadă **situațiile**- periculoase; e) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră. Încălcările admise au dus la deraparea vehiculului, care a părăsit partea carosabilă, tamponanduse într-un copac. Ca rezultat pasagera Semerenco Alesea a primit leziuni corporale sub formă de traumatism vertebra medular închis manifestat prin fractură cominutivă prin lasare gr. I a corpului vertebral C6 cu compresia canalului modular și contuzie modular gr. I I-a acest nivel ce se califică ca vătămare corporală grave, iar pasagerul Cociorba Dmitri Serghei a primit leziuni corporale sub **formă** de fractură a ambelor oase a **antebrațului** drept în 1/3 medie cu deplasare și plagă a antebrățului drept ce se califică ca vătămare corporală medii.

3. Astfel, acțiunile lui Cociorba Andrei Serghei au fost încadrate juridic în baza an, 264 alin. (3) lit. a) CP, după indicii calificativi: „încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare gravă a **Integrității corporale sau a sănătății.**

4. În cadrul examinării cauzei penale și a apărut necesitatea audierii expertului autotehnic Hapatnicovschi Mihail prin prizma al 3/2 și 3/3 art 109 CPP al 3/3.. art 109 CPP ...Dacă deplasarea martorului la locurile menționate la alin. (3/2) este imposibilă, audierea acestuia poate avea loc **în alte locuri**, cu condiția respectării confidențialității declarațiilor. iar instanța urmază prin incheiere să aplice normele din art 109 al 3/3 CPP *și invocăm omisiunea reglementării în acest al 3/3. art 109 din CPP a sintagmei in alte locuri*

III . EXPUNEREA PRETINSEI ÎNCĂLCĂRI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI,

Prevederi relevante ale Constituției Republicii Moldova

Articolul 1. Statul Republica Moldova

(...) (3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 4. Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 20 Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 21 Prezumția nevinovăției

Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

Articolul 22 Neretroactivitatea legii

Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decît cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos.

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Prevederi relevante ale Convenției Europene a Drepturilor Omului,

Articolul 6. Dreptul la un proces echitabil

Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî, fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil

Articolul 7 Nici o pedeapsă fără lege

1. Nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, în momentul săvârșirii, nu constituia o infracțiune potrivit dreptului național sau internațional. De asemenea, nu se poate aplica o pedeapsă mai severă decît aceea aplicabilă în momentul săvârșirii infracțiunii.

2. Prezentul articol nu va aduce atingere judecării și pedepsirii unei persoane vinovate de o acțiune sau de o omisiune care, în momentul săvârșirii, era considerată infracțiune potrivit principiilor generale de drept recunoscute de națiunile civilizate.

Principiile și constatările expuse în jurisprudența Curții Europene pentru apărarea Drepturilor Omului (CtEDO) și a Curții Constituționale relevante prezentei sesizări:

I. *Cu privire la calitatea și previzibilitatea normelor:*

1. Sub aspectul cerințelor impuse de art. 23 din Constituție, Curtea Constituțională în nenumărate cazuri a menționat că dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle, consacrat în art. 23 din Legea fundamentală, implică, între altele, adoptarea de către legiuitor a unor reguli procedurale clare, în care să se prescrie cu precizie condițiile și termenii în care justițiabilii își pot exercita drepturile (pct. 58 din HCC nr. 17 din 19.05.2016).

2. În acest sens, în Hotărârea nr. 26 din 23 noiembrie 2010, Curtea a mai reținut că, pentru a corespunde celor trei criterii de calitate - accesibilitate, **previzibilitate și claritate** - norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie

conduită persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art.23 din Constituție, care statuează obligația statului de a garanta fiecărui om dreptul de a-și cunoaște drepturile.¹¹

3. De asemenea, în cauza *Rotam c. României*, CtEDO a statuat că „o normă este previzibilă numai atunci când este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încât să permită oricărei persoane - care, la nevoie, poate apela la consultanță de specialitate - să își corecteze conduita”.

4. Iar în cauza *Sunday Times c. Regatului Unit*, Curtea Europeană a decis că „[...] cetățeanul trebuie să dispună de informații suficiente asupra normelor juridice aplicabile într-un caz dat și să fie capabil să prevadă, într-o măsură rezonabilă, consecințele care pot apărea dintr-un act determinat”.

5. În acest context, CtEDO a reținut că, conținutul actului normativ trebuie să permită persoanei interesate să prevadă în mod rezonabil conduita pe care trebuie să o adopte, **claritatea și previzibilitatea** fiind elemente *sine qua non* ale constituționalității unei norme. De asemenea, legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține, iar în cazul unor instituții juridice cu o structură complexă să prevadă elementele ce disting particularitățile lor.

Cod procedura penală

Articolul 2. Legea procesuală penală

(1) Procesul penal se reglementează de prevederile Constituției Republicii Moldova, de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte și de prezentul cod.

(2) Principiile generale și normele dreptului internațional și ale tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte constituie elemente integrante ale dreptului procesual penal și nemijlocit dau naștere drepturilor și libertăților omului în procesul penal.

(3) Constituția Republicii Moldova are supremație asupra legislației procesuale penale naționale. Nici o lege care reglementează desfășurarea procesului penal nu are putere juridică dacă este în contradicție cu Constituția.

(4) Normele juridice cu caracter procesual din alte legi naționale pot fi aplicate numai cu condiția includerii lor în prezentul cod.

(5) **În desfășurarea procesului penal nu pot avea putere juridică legile și alte acte normative care anulează sau limitează drepturile și libertățile omului, încalcă independența judecătorească, principiul contradictorialității,** precum și contravin normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional, prevederilor tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 109. Modul de audiere a martorului

(1) Martorului i se aduce la cunoștință obiectul cauzei și i se propune să declare despre faptele și circumstanțele pe care le cunoaște și care se referă la cauză.

.....
(3²) În cazul în care asigurarea prezenței martorului la audiere este dificilă din cauza aflării acestuia peste hotarele Republicii Moldova, din cauza executării pedepsei într-un penitenciar din Republica Moldova, din cauza internării într-o instituție medicală sau din cauza unor dizabilități locomotorii, procurorul, printr-o ordonanță motivată, sau instanța de judecată, printr-o încheiere motivată, poate decide audierea acestuia prin intermediul videoconferinței, la cererea părților sau din oficiu. În acest caz, audierea martorului prin intermediul videoconferinței are loc, după caz, la sediul misiunii diplomatice sau al oficiului consular al Republicii Moldova, la sediul instituției penitenciare, al instituției medicale, al instituției de asistență socială, al autorității tutelare sau al organului de probațiune, care dispun de mijloacele tehnice corespunzătoare și verifică identitatea martorului.

(3³) Dacă deplasarea martorului la locurile menționate la alin. (3²) este imposibilă, audierea acestuia poate avea **loc în alte locuri, cu condiția respectării confidențialității declarațiilor.**

Prevederi relevante ale HCC nr. 12 din 14 mai 2018 Dosarul nr. 25g/2018

..... De altfel, Curtea notează că și articolul 23 alin. (2) din Constituție implică adoptarea de către legislator a unor legi accesibile și previzibile.

39. Condiția accesibilității presupune ca textele de lege să poată fi cunoscute de către destinatari. Orice persoană trebuie să poată să dispună de informații privind normele juridice aplicabile într-un caz concret (*Khlyustov v. Rusia*, 11 iulie 2013, § 68). Accesibilitatea legii are în vedere aducerea la cunoștința publică a actelor normative și intrarea în vigoare a acestora, care se realizează în baza articolului 76 din Constituție, legea publicându-se în Monitorul Oficial.

40. La rândul ei, condiția previzibilității este îndeplinită atunci când justițiabilul poate cunoaște, din chiar textul normei juridice pertinente, iar la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe sau cu ajutorul unor juriști profesioniști, care sunt acțiunile și omisiunile ce-i pot angaja răspunderea penală și care este pedeapsa care îi poate fi aplicată, în cazul încălcării unei norme.

41. Persoanele vizate de norma de drept penal trebuie să fie apte să stabilească caracteristicile esențiale ale actului interzis doar în baza prevederilor care îl specifică, adică prin aplicarea simplă a regulilor de interpretare lingvistică.

42. În același timp, pentru ca legea să îndeplinească cerința de previzibilitate, ea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit, pentru a-i oferi persoanei o protecție adecvată împotriva arbitrarului (*Sissanis v. România*, 25 ianuarie 2007, § 66).

43. O putere discreționară care nu este delimitată, chiar dacă face obiectul controlului judiciar din punct de vedere formal, nu trece de testul previzibilității. Aceeași concluzie este valabilă și pentru puterea discreționară nelimitată a instanțelor judecătorești (HCC nr. 28 din 23 noiembrie 2015, § 61).

Neconstituționalitatea prevederilor art. 109 al (3³) Dacă deplasarea martorului la locurile menționate la alin. (3²) este imposibilă, audierea acestuia poate avea **loc în alte locuri, cu condiția respectării confidențialității declarațiilor, din Codul Procedură Penală din motiv de omisiune și că textul nu respectă exigențele de previzibilitate și claritate**

2. Astfel efectuând testul calității legii ce se conține **art. 109 al (3³)CPP**, observăm că dispozițiile contestate îndeplinesc condiția accesibilității, însă cu regret nu trece testul de **claritate și previzibilitate** or aceste norme nu sunt suficient de previzibile, în special la claritatea locurilor publice sau **private ca domiciliu nemijlocit al persoanei sau domiciliu de alt gen**
- 3.
4. Astfel considerăm neconstituționale prevederile al.3/3 art 109 CPP și invocăm omisiunea reglementării în acest al 3/3. art 109 din CPP și verificarea compatibilității normei contestate cu dispozițiile art. 4,23, art.28 art.. 54 din Constituție și art. art. 6, al Convenție europene pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentate, reieșind din argumentele invocate de autor în sesizare.
5. Din esența celor expuse supra rezultă că normele de drept, a cărei neconstituționalitate se solicită a fi verificată, urmează a fi aplicate la soluționarea echitabilă a procedurii aflată spre examinare la Judecătoria Causeni Varnița

V. EXPUNEREA CERINTELOR AUTORULUI SESIZĂRII

5.1 Admiterea prezente excepții de neconstituționalitate;

5.2 Exercițarea controlului constituționalității asupra prevederilor :

art 109 CPP al (3³) Dacă deplasarea martorului la locurile menționate la alin. (3²) este imposibilă, audierea acestuia poate avea loc în alte locuri, cu condiția respectării confidențialității declarațiilor., în special sintagma în alte locuri

5.3 Curtea Constituțională să declare ca fiind neconstituționale prevederile din :
art 109 CPP al (3³) Dacă deplasarea martorului la locurile menționate la alin. (3²) este imposibilă, audierea acestuia poate avea loc în alte locuri, cu condiția respectării confidențialității declarațiilor., în special sintagma în alte locuri

VI. EXPUNEREA DATELOR SUPPLEMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

6.1 Din esența celor expuse supra rezultă că normele de drept, a cărei neconstituționalitate se solicită a fi verificată, urmează a fi aplicate la soluționarea echitabilă a procedurii aflată spre examinare la judecătoria Varnița Căușeni în materie de audierea a expertului **judiciar**.

6.3 Excepția de neconstituționalitate constituie mijlocul procedural pentru realizarea accesului cetățeanului, în calitate de titular al drepturilor și libertăților fundamentale, la controlul constituționalității actelor normative.

6.4 Curtea Constituțională, anterior prin hotărâre, nu sa expus asupra problemei ridicate.

VII. DOCUMENTE ANEXATE

La prezenta sesizare, urmează a fi anexate de către instanța de judecată materialele cauzei penale.

Declarăm pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Cu respect, avocat
Postolachi Gheorghe
12 .06. 2025

ÎNCHEIERE

18 iunie 2025

satul Varnița

Judecătoria Căușeni, sediul Bender(Varnița)

În componența:

Președintelui ședinței,

Judecător

Grefier

Interpret

Pleșca Aurelia

Pleșcan Romina

Baiș Larisa

Cu participarea:

Procurorului în Procuratura Căușeni,

Oficiul Anenii Noi,

Avocatului

Inculpatului Cociorba Andrei

Mihai Nicolai

Postolachi Gheorghe

În lipsa:

Părților vătămate Cociorba Dmitrii și Semerenco Alesea, citați legal

Examinând în ședință de judecată publică, pe cauza penală de învinuirea lui Cociorba Andrei în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit.a) Cod penal, cererea avocatului inculpatului Cociorba Andrei, Postolachi Gheorghe privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, privind sesizarea Curții Constituționale despre verificarea constituționalității prevederilor art. 109 alin.(3³) Cod Procedură Penală, și anume sintagma "în alte locuri", sub aspectul corespunderii cu prevederile dispozițiilor art. 4, art. 20; 21, 22,23 din Constituția Republicii Moldova și art. 6 și art.7 al Convenției Europene pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, instanța de judecată, -

CONSTATĂ:

1. La data de 14 octombrie 2014 în Judecătoria Anenii Noi a fost înregistrată cauza penală de învinuire a inculpatului Andrei COCIORBA în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (3) lit. a) Cod penal. La aceeași dată cauza penală a fost repartizată spre examinare Judecătorului Maria CHIIPERI.
2. Prin Încheierea Judecătorei Anenii Noi din 25 martie 2015, s-a admis demersul avocatului Gh. Postolachi privind numirea expertizei auto-tehnice la Centru de Expertize Independente din mun. Chișinău.
3. La data de 07 august 2015 a parvenit cauza penală nr.1-50.15, fără efectuarea expertizei din motivul neachitării de către Cociorba Andrei a cheltuielilor pentru executarea expertizei.
4. Prin Încheierea Judecătorei Anenii Noi din 09 septembrie 2015, s-a admis demersul inculpatului Cociorba Andrei privind numirea expertizei auto- tehnice suplimentară la Centru de Expertize Independente din mun. Chișinău.
5. La data de 15 iunie 2018 cauza penală remisă instanței fără efectuarea expertizei din motivul neachitării de către solicitanți a cheltuielilor pentru executarea expertizei.
6. La 23 iunie 2018 cauza penală expediată a fost examinată în Centru Național de Expertize Judiciare din mun. Chișinău pentru efectuarea expertizei auto-tehnice suplimentare.
7. La 10 septembrie 2019 cauza penală a fost remisă în Judecătoria Anenii Noi în urma întocmirii raportului de expertiză nr. 1670-1674 din 09 septembrie 2019.

12. Prin Încheierea Judecătorei Anenii Noi din 30 martie 2021, s-a respins demersul înaintat de apărătorul Postlachi Gheorghe în interesul inculpatului Cociorba Andrei, privind efectuarea expertizei auto-tehnice, ca neîntemeiat.

8. La aceeași dată, avocatul inculpatului Postlachi Gheorghe, în interesele inculpatului a înaintat o cerere prin care a solicitat emiterea încheierii asupra ridicării excepției de neconstituționalitate privind controlul constituționalității prevederi dispoziției al (2) art.142 CPP, în partea ce vizează sintagma *"prin intermediul organului de urmărire penală, al procurorului sau al instanței de judecată"* și sintagma *"În cazul în care, reieșind din concluziile formulate de experți în rapoartele de expertiză judiciară anterioare, se constată inoportunitatea dispunerii expertizei judiciare solicitate de către părți, iar efectuarea unei alte expertize judiciare va condiționa tergiversarea procesului penal, organului de urmărire penală, procurorul sau instanța de judecată respinge cererea părților"*, invocând faptul că, potrivit art. 7 alin. (3) Cod de procedură penală, coroborat cu HCC nr. 2 din 09.02.2016 "pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția RM" se constată că în procesul judecării cauzei, dacă instanța de judecată este sesizată de părți asupra neconstituționalității actului aplicabil care poate fi supus controlului constituționalității, judecătorul ordinar sau completul de judecată nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci va purcede la în mod obligatoriu va demara procesul de exercitare a controlului constituționalității invocat de către partea în proces, fiind obligați să suspende judecarea cauzei și sesizeze CC, prezentând direct Curții sesizarea privind excepția de neconstituționalitate.

9. Prin încheierea Judecătorei Anenii Noi, sediul Central din 26 aprilie 2021, s-a respins cererea avocatului Postolachi Gheorghe în interesele inculpatului Cociorba Andrei privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a controlului constituționalității prevederi art.142 alin. (2) CPP, în cauza penală de învinuire a lui Cociorba Andrei în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 al (3) Cod penal, fiind menționat că încheierea nu este susceptibilă de recurs, decât odată cu fondul cauzei.

10. La data de 09 iunie 2021 apărătorul inculpatului - avocatul Gheorghe Postolachi a înaintat repetat o altă cerere prin care a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate, potrivit art.135 al (1) lit. a) din Constituția R.M cu sesizarea Curții Constituționale în vederea controlului constituționalității a prevederilor dispoziției art. 7 alin. (3³) Cod de procedură penală, și anume a sintagmei "încheierea instanței de judecată este definitivă, însă argumentele privind dezacordul cu aceasta pot fi invocate în apel sau, după caz, în recurs împotriva hotărârii în fond", cu prevederile art. 1 alin. (3), art. 23 alin. (2) și art. 26 alin. (1) și (2) din Constituția Republicii Moldova, expunând motivele în sesizare.

11. Potrivit încheierii din 27 iulie 2021 s-a admis cererea apărătorului Gheorghii Postolachi privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, s-a sesizat Curtea Constituțională a Republicii Moldova cu privire la realizarea controlului constituționalității prevederilor art.7 alin. (33) Cod de procedură penală și s-a suspendat procesul penal pe cauza penală de învinuire a lui Cociorba Andrei, în săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, până la adoptarea soluției de către Curtea Constituțională.

12. La 05 noiembrie 2021, în adresa Judecătorei Anenii Noi a parvenit Decizia de inadmisibilitate a sesizării nr. 192g/2021 privind excepția de neconstituționalitate.

13. Prin încheierea Judecătorei Anenii Noi din 24 noiembrie 2021 s-a reluat judecarea cauzei penale.

14. La data de 20.12.2021 apărătorul Postolachi Gheorghe în interesele inculpatului Cociorba Andrei în temeiul prevederilor art.142 al (2) CPP a înaintat demers privind dispunerea efectuării expertizei auto-tehnice în comisie de către experții Hapatnicovschi Mihail din cadrul Centrului de Expertize Independente situat pe adresa Chișinău str. Independenței, P și de 35 CNEJ pe expertul Mihail Tverdohleb,

15. Prin încheierea Judecătorei Anenii Noi, sediul central din 28 ianuarie 2022 s-a respins demersul privind dispunerea efectuării expertizei auto tehnice în comisie, ca fiind neîntemeiat și pe motiv că,

inculpatul și apărătorul acestuia urmăresc scopul tergiversării examinării cauzei care se află în procedura instanței de fond de la sfârșitul anului 2014.

16. La data de 05 mai 2022 avocatul inculpatului Postolachi Gheorghe în interesele inculpatului a înaintat repetat o cerere prin care a solicită emiterea încheierii asupra ridicării excepției de neconstituționalitate privind controlul constituționalității prevederi dispoziției alin. (2) art.142 CPP, în partea ce vizează sintagma "În cazul în care, reieșind din concluziile formulate de experți în rapoartele de expertiză judiciară anterioare, se constată inoportunitatea dispunerii expertizei judiciare solicitate de către părți, iar efectuarea unei alte expertize judiciare va condiționa tergiversarea procesului penal, organului de urmărire penală, procurorul sau instanța de judecată respinge cererea părților"

17. Prin Încheierea Judecătorei Anenii Noi din 13 mai 2022, s-a respins cererea avocatului Postolachi Gheorghe în interesele inculpatului Cociorba Andrei privind ridicarea excepției de neconstituționalitate privind controlul constituționalității prevederii dispoziției alin. (2) art.142 CPP, înaintată în cauza penală de învinuire a lui Cociorba Andrei care se învinuiește de comiterea infracțiunii prevăzute de art.264 alin. (3) Cod penal.

18. La 26 mai 2022, apărarea a înaintat cerere în instanță prin care a solicitat efectuare pe cont propriu a expertizei suplimentare auto-tehnice cu mai multe întrebări.

19. La data de 27 iunie 2022, avocatului Postolachi Gheorghe în interesele inculpatului Cociorba Andrei a solicitat sesizarea Curții Constituționale privind ridicarea excepției de neconstituționalitate privind controlul constituționalității prevederii dispoziției alin. (2) art.142 CPP, în partea ce vizează sintagma "...În cazul în care, reieșind din concluziile formulate de experți în rapoartele de expertiză judiciară anterioare, se constată inoportunitatea dispunerii expertizei judiciare solicitate de către părți, iar efectuarea unei alte expertize judiciare va condiționa tergiversarea procesului penal, organul de urmărire penală, procurorul sau instanța de judecată respinge cererea părților".

20. Prin Încheierea Judecătorei Anenii Noi din 04 iulie 2022, s-a admis cererea privind sesizarea Curții Constituționale privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în vederea verificării constituționalității prevederilor alin. (2) art.142 din Codul de procedură penală.

21. S-a sesizat Curtea Constituțională a Republicii Moldova cu privire la realizarea controlului constituționalității prevederilor art.142 alin. (2) din Codul de procedură penală, și anume a sintagmei "În cazul în care, reieșind din concluziile formulate de experți în rapoartele de expertiză judiciară anterioare, se constată inoportunitatea dispunerii expertizei judiciare solicitate de către părți, iar efectuarea unei alte expertize judiciare va condiționa tergiversarea procesului penal, organului de urmărire penală, procurorul sau instanța de judecată respinge cererea părților", sub aspectul corespunderii cu art.20, 21, art.26. art.54 din Constituția Republicii Moldova. S-a expediat sesizarea privind excepția de neconstituționalitate înaintată de de avocatul Postolachi Gheorghe în interesele inculpatului Cociorba Andrei; prezenta încheiere și copia rechizitoriului, în adresa Curții Constituționale a Republicii Moldova, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova. Procesul penal în prezenta cauză penală s-a suspendat, până la adoptarea soluției de către Curtea Constituțională.

22. La data de 13.12.2022 cauza penală a parvenit de la Curtea Constituțională a RM cu decizia de inadmisibilitate a sesizării nt.119g/2022 din 01 decembrie 2022.

23. Prin încheierea Judecătorei Anenii Noi din 12 aprilie 2023 s-a respins cererea apărătorului Postolachi Gheorghe în interesele inculpatului Cociorbă Andrei privind dispunerea efectuării expertizei auto-tehnice suplimentare, ca neîntemeiată.

24. Prin încheierea Judecătorei Anenii Noi din 16 iunie 2023 s-a respins cererea înaintată de apărătorul Postolachi Gheorghe în interesele inculpatului Cociorbă Andrei privind dispunerea efectuării expertizei auto-tehnice suplimentare, ca fiind neîntemeiată.

25. În cadrul cercetării judecătorești, la data de 10 iunie 2023 avocatul inculpatului Postolachi Gheorghe în interesele inculpatului a înaintat o cerere ridicarea excepției de neconstituționalitate privind controlul constituționalității prevederi dispoziției alin. (1) lit. b) art.62 CP lit. b), *Privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate* alin. (1) art. 65 CP *Privarea de dreptul*

de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate constă în interzicerea de a ocupa o funcție sau de a exercita o activitate de natura aceeași de care s-a folosit condamnatul la săvârșirea infracțiunii, art. 264 alin. (3) CP (în redacția 2014)... sancțiune, motivând că, în cadrul examinării cauzei penale și pronunțării sentinței instanța de judecată urmează să aplice normele din alin (2) art. 62 în coroborare cu alin. (1) art. 75 din Codul penal ...*La stabilirea pedepsei, instanța de judecată trebuie să țină cont de următoarele criterii:*

pedeapsa se aplică în limitele fixate în Partea specială a Codului penal;

pedeapsa se aplică în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a Codului penal;

26. Prin încheierea Judecătorei Anenii Noi din 21 iunie 2023, s-a admis cererea înaintată în vederea sesizării Curții Constituționale privind ridicarea excepției de neconstituționalitate. S-a sesizat Curtea Constituțională a Republicii Moldova cu privire la realizarea controlului constituționalității prevederilor alin. (1) lit. b) art. 62 CP, art. 65 alin. (1) și sancțiunea prevăzută la dispoziția art. 264 alin. (3) din Codul penal (în redacția an.2014), invocându-se "omisiunea reglementării" în Codul penal (în redacția 2014) în alin. (1) art. 62 CP a pedepsei privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, sub aspectul corespunderii cu art. 4, 20, 21, art. 22, 23 din Constituția Republicii Moldova și art. 6, 7 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale. S-a expediat sesizarea privind excepția de neconstituționalitate înaintată de avocatul Postolachi Gheorghe în interesele inculpatului Cociorba Andrei, prezenta încheiere și copia rechizitoriului, în adresa Curții Constituționale a Republicii Moldova, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova. Procesul penal s-a suspendat, până la adoptarea soluției de către Curtea Constituțională.

27. Prin încheierea președintelui interimar al Judecătorei Anenii Noi din 25 septembrie 2023 a fost dispusă repartizarea repetată prin PIGD a cauzei penale, spre examinare Judecătorului Aurelia PLEȘCA.

28. În ședință de judecată din 18 iunie 2025, apărătorul inculpatului, avocatul Postolachi Gheorghe a înaintat cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, cu sesizarea Curții Constituționale pentru verificarea constituționalității prevederilor art. 109 alin.(3³) Cod Procedură Penală, și anume sintagma "în alte locuri", sub aspectul corespunderii cu prevederile dispozițiilor art. 4, art. 20; 21, 22,23 din Constituția Republicii Moldova și art. 6 și art.7 al Convenției Europene pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, expunând motivele în sesizare.

29. Se menționează în cererea de sesizare, că prezenta sesizare are ca obiect exercitarea controlului constituționalității asupra prevederilor : al 3/3.. art 109 CPP Dacă deplasarea martorului la locurile menționate la alin. (3/2) este imposibilă, audierea acestuia poate avea loc **în alte locuri**, cu condiția respectării confidențialității declarațiilor. În special syntagma **...în alte locuri.** - invocând omisiunea reglementării și solicităm verificarea compatibilității normei contestate cu dispozițiile art. 4,20, 21, 22, 23 din Constituție și art. 6, 7 al Convenție europene pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, reieșind din argumentele invocate de autor în sesizare.

30. De către avocat se indică în sesizare faptul sub aspectul cerințelor impuse de art. 23 din Constituție, Curtea Constituțională în nenumărate cazuri a menționat că dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle, consacrat în art. 23 din Legea fundamentală, implică, între altele, adoptarea de către legiuitor a unor reguli procedurale clare, în care să se prescrie cu precizie condițiile și termenle în care justițiabilii își pot exercita drepturile (pct. 58 din HCC nr. 17 din 19.05.2016). În acest sens, în Hotărârea nr. 26 din 23 noiembrie 2010, Curtea a mai reținut că, pentru a corespunde celor trei criterii de calitate - accesibilitate, **previzibilitate și claritate** - norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie art 109 CPP al (3³) Dacă deplasarea martorului la locurile menționate la alin. (3²f este imposibilă, audierea acestuia poate avea **loc în alte locuri.**, **cu** condiția respectării confidențialității declarațiilor., în special sintagma **în alte locuri.** Solicită ca Curtea Constituțională să declare ca fiind neconstituționale prevederile din art 109 CPP al (3³) Dacă deplasarea

martorului la locurile menționate la alin. (3²) este imposibilă, audierea acestuia poate avea loc în alte locuri, cu condiția respectării confidențialității declarațiilor., în special sintagma *în alte locuri*. Excepția de neconstituționalitate constituie mijlocul procedural pentru realizarea accesului cetățeanului, în calitate de titular al drepturilor și libertăților fundamentale, la controlul constituționalității actelor normative.

31. Apărătorul inculpatului și inculpatul, în ședință de judecată, au susținut cererea și au solicitat admiterea acesteia cu remiterea materialelor în adresa Curții Constituționale.

32. Procurorul Mihai Nicolai, în ședință de judecată consideră că cererea apărătorului are ca scop tergiversarea examinării cauzei penale, lăsînd instanței de judecată să se expună referitor la sesizarea Curții Constituționale privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

33. Audiind opiniile participanților la proces, studiind materialele cauzei penale, verificînd solicitarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, instanța de judecată consideră că, cererea urmează a fi admisă din următoarele considerente.

34. Conform prevederilor art. 4 alin. (1) din Constituție, dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

35. Potrivit art. 7 alin. (2) Cod de procedură penală, dacă există neconcordanțe între prevederile tratatelor internaționale în domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și prevederile prezentului cod, prioritate au reglementările internaționale.

36. Conform art. 7 alin. (3) și (6) Cod de procedură penală, dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rîndul său, sesizează Curtea Constituțională.

37. Hotărârile Curții Constituționale privind interpretarea Constituției sau privind neconstituționalitatea unor prevederi legale sunt obligatorii pentru organele de urmărire penală, instanțele de judecată și pentru persoanele participante la procesul penal.

38. Potrivit pct. 82 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse în articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții avînd ca obiect prevederile contestate.

39. Conform pct. 83 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, verificarea constituționalității normelor - contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale.

40. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82, care la rîndul său prevede că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții și anume, dacă obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse în articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții avînd ca obiect prevederile contestate.

41. Potrivit pct. 107 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) și g), sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale, de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de apel și judecătorilor, pe rolul cărora se află cauza. O astfel de interpretare asigură principiul constituțional al independenței tuturor judecătorilor și soluționarea cauzelor și supremația Constituției în procesul de apărare a drepturilor și libertăților fundamentale.

42. Verificând dacă obiectul excepției de neconstituționalitate intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, dacă excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu, dacă prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei și dacă nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate, se atestă că până în prezent nu există o hotărâre a Curții Constituționale privind verificarea constituționalității prevederilor 189 alin. (3) lit. e) Cod penal, și anume a sintagmei "urmate de dobândirea bunurilor cerute", norma ce-l vizează pe inculpatul Pritulenko Andrey, obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, este o normă a unui act legislativ, iar circumstanțele în speță denotă întrunirea cerinței pct. 3 al paragrafului 82 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016.

43. Totodată, se reține că sesizarea înaintată întrunește cerințele legale, astfel că prevederile contestate urmează a fi aplicate la examinarea cauzei penale.

44. Prin urmare, cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și verificarea constituționalității prevederilor art. 109 alin. (3³) Cod penal, urmează a fi admisă transmisă Curții Constituționale pentru examinare.

45. În conformitate cu prevederile art. 7 alin. (3) și (6), 342 Cod de procedură penală, Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, instanța de judecată.-

DISPUNE:

Se admite cererea avocatului Postolachi Gheorghe în interesele inculpatului Cociorba Andrei privind sesizarea Curții Constituționale din vederea verificării constituționalității prevederilor art. 109 alin.(3³) Cod Procedură Penală, și anume sintagma "în alte locuri", sub aspectul corespunderii cu prevederile dispozițiilor art. 4, art. 20; 21, 22,23 din Constituția Republicii Moldova și art. 6 și art.7 al Convenției Europene pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale.

Se sesizează Curtea Constituțională cu privire la realizarea controlului constituționalității prevederilor art. art. 109 alin.(3) pct.3) Cod Procedură Penală, și anume sintagma "în alte locuri", sub aspectul corespunderii cu prevederile dispozițiilor art. 4, art. 20; 21, 22,23 din Constituția Republicii Moldova și art. 6 și art.7 al Convenției Europene pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale.

Se expediază sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, prezenta încheiere și copia rechizitoriului în adresa Curții Constituționale a Republicii Moldova, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. b) din Constituția R. Moldova.

Se suspendă procesul penal pe cauza penală de învinuire a lui Cociorba Andrei în comiterea infracțiunii prevăzute de art.264 alin. (3) lit. a) Cod penal, până la adoptarea soluției de către Curtea Constituțională.

Încheierea nu este susceptibilă căilor de atac.

Președintele ședinței,

Judecătorul

Copia corespunde originalului

Judecător

semnătură

Pleșca Aurelia

Pleșca Aurelia